

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В.Михальченко

28 серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Музично-педагогічне джерелознавство» складена Щербаком І. В. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеня магістра спеціальності 014 Середня освіта, шифр спеціальності 014.13 Середня освіта (музичне мистецтво).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є походження історичних музично-педагогічних джерел, теорія та практика їх використання в історичних музично-педагогічних дослідженнях, структура та функція джерельної бази.

Міждисциплінарні зв'язки: «Методика викладання сольного співу», «Методика викладання інструментального виконавства», «Диригентсько-хорова майстерність з методикою викладання та хорове виконавство», «Методологія викладання фахових дисциплін у ЗВО та ЗЗСО», «Практична музикологія».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Музично-педагогічне джерелознавство» є вивчення походження історичних музичних джерел, теорії та практики їх використання в історичних музичних дослідженнях, структури та функції джерельної бази. У процесі реалізації цієї мети слід розвивати інтерес студентів до вивчення даної дисципліни, використовуючи його як фактор активізації їхнього творчого потенціалу, а також посилювати професійно-педагогічну спрямованість освітнього процесу. Заняття з цього предмету сприяють загальному музично-естетичному розвитку студента, допомагають більш глибокому засвоєнню музичних дисциплін всього циклу.

Навчальна дисципліна «Музично-педагогічне джерелознавство» розрахована на розширення науково-педагогічної сфери діяльності митця, розкриває закономірності появи різних музично-педагогічних джерел в конкретний період розвитку культури, їх кваліфікаційні характеристики.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Музично-педагогічне джерелознавство» є:

- ознайомити з ключовими поняттями і принципами музично-педагогічного джерелознавства;
- визначити найбільш типові проблемні питання щодо аналітико-інформативного вивчення, критичного аналізу окремих музично-педагогічних джерел та їх комплексів;
- оволодіти практичними вміннями і навичками пошуку та опрацювання музично-педагогічних джерел.

1.3. Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

II. Фахові:

- Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.
- Використання виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва.
- Здатність формувати в учнів предметні (спеціальні) компетентності.
- Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів мистецтва.
- Здатність до інноваційної діяльності в сфері культури, мистецтва та освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретико-методологічні засади джерелознавства

Тема 1. Зародження та основні етапи розвитку джерелознавчих знань.

Тема 2. Основні поняття методології джерелознавства.

Тема 3. Структура джерелознавства.

Тема 4. Методи історичного дослідження джерел.

Кредит 2. Методика роботи з джерелами

Тема 5. Класифікація джерел.

Тема 6. Методика пошуку, опрацювання і використання джерел.

Тема 7. Аналітична критика джерел.

Тема 8. Методика джерелознавчої евристики.

Кредит 3. Групи джерел

Тема 9. Основні групи джерел та їх місце в джерельній базі історії України.

Тема 10. Музичне архівознавство і археографія.

Тема 11. Ноти як джерело дослідження.

Тема 12. Основні види письмових джерел з історії музики.

Кредит 4. Розвиток сучасного музично-педагогічного джерелознавства в Україні

Тема 13. Каталогів та музично-джерелознавчі праці українських дослідників.

Тема 14. Створення бази даних українських рукописних та стародрукованих пам'яток, їх публікації та розміщення на інтернет-сторінках.

Тема 15. Монографічні та дисертаційні дослідження з питань музично-педагогічного джерелознавства 90-х рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.

3. Рекомендована література

Базова

1. Архівознавство : підручник / Я.С. Калакура та ін. Київ, 1998. 316 с.
<https://old.archives.gov.ua/Publicat/Manuals/Arhivoznavstvo.php>
2. Історичне джерелознавство : підручник для студентів істор. спец. ВНЗ / Я.С. Калакура та ін. Київ : Либідь, 2002. 488с. <http://history.org.ua/LiberUA/966-06-0261-8/966-06-0261-8.pdf>
3. Клименко Е. Джерелознавчі дослідження безлінійних співочих рукописних книг із фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. *Волинські історичні записки*. 2008. Том 1. С. 201–207.
4. Міронова І. С. Історичне джерелознавство та українська археографія : спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 208 с.
<https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/62/1/Міронова%20І.%20С.%20Історичне%20джерелознавство%20та%20українська%20археографія.pdf>
5. Праксеологічна спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва : монографія / О. І. Стріхар та ін. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2016. 300 с.
<http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/565>
6. Щербак І. В. Музично-педагогічне джерелознавство : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Ліон, 2021. 200 с. <http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/922>
7. Щербак І. В. Педагогічні умови виховання творчої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика». 2016. Вип. LXXIV. Том 2. С. 89–93.
<https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/1985>
8. Щербак, І. В. Розвиток професійних властивостей майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Наукові записки*, 174. Сер. Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ

ім. В. Винниченка, 2019. С. 159–164. https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-159-163.pdf

Допоміжна

1. Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ст. канд. історичних наук. Київ, 2006. 20 с.
2. Гаркуша Л. І., Економова О. С. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ спеціальності «Музичне мистецтво». К. : КУ ім. Бориса Грінченка, 2016. 160с.
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17819/1/Training%20of%20teachers%20of%20musical%20art%20to%20the%20profession.pdf>
3. Корній Л. Деякі теоретичні питання музично-історичного джерелознавства. *Українське музикознавство: науково-методичний збірник*. 2006. Вип. 35. С. 5–14.
4. Медведик Ю. Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.). *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Вип. XXVI. Київ, 2011. С. 337–344.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.chtyvo.org.ua/authors/> – Писемні джерела з історії України.
2. <http://www.history.org.ua> – Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. Історичні джерела та їх використання.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
4. <http://www.history.org.ua> LiberUA – спеціальне видання Інституту історії України (персоналії, терміни та характеристика основних груп джерел історії України).
5. <http://folklore-archive.org.ua/about> – Електронні архів українського фольклору.
6. <https://www.twirpx.com/file/873099/> – Історичне джерелознавство.
7. <https://undiasd.archives.gov.ua/index.php?m=21> – Український науковий інститут архівної справи та документознавства.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні і практичні роботи, індивідуальні завдання.